

FORRÁSOK

004441100

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXIV. évfolyam 9. szám, 2020. Szeptember

RÉZHÚRON PENDÜLTÜNK

2.

BOGRÁCSFESZTIVÁL MÁSKÉNT

3.

A KORONAVÍRUS ÚJ ÚTRA TERELI
AZ ISKOLAI OKTATÁST

5.

RENDAHAGYÓ TŰZOLTÓ NAP BORSZÉKEN

fotó: Farkas Aladár

Szeptember 13-a a Tűzoltók Napja Romániában, melyet idén városunk egy új bevetési autó üzembe helyezésével ünnepelt meg.

A Dealul Spirii győzelem emlékére szervezik ezen a napon a megemlékezést, hiszen a tűzoltók Pavel Zăgănescu vezetésével ekkor vettek sikeresen részt a törökök elleni ütközetben. Értékelve az önkéntes tűzoltók áldozatos munkáját, minden évben megemlékezünk a sokszor hősiess munkájukról. Elsődleges feladatuk a tüzesetek megelőzése, illetve oltása, de az árvizek elhárításakor is találkozhatunk velük. Önfeláldozó munkájuk sok áldozatkészséggel jár, amiért hálásak vagyunk a 18 borszéki önkéntes tűzoltónak.

Az idei Tűzoltók Napja azért rendhagyó, mert egy nagyon jó állapotban lévő Mercedesz autót kaptak, amely alig harmincezer km-ben van. A ceremónia kezdetén Simon Zsolt a Borszéki Önkéntes Tűzoltó Egyesület parancsnoka

köszöntötte az egybegyűlteket és megköszönte a városvezetésnek, hogy segített megvásárolni ezt a diesel autót. Mik József polgármester is köszöntötte az érdeklődőket, méltatta a lánglovagok tevékenységét. Elmondta, hogy a ROM-AQUA GROUP Rt. ötvenezer lejjel támogatta az autóvásárt. Az Önkormányzat 110 ezer lejjel járult hozzá a célautó megvásárlásához. Albert Csaba, a Hargita Megyei Önkéntes Tűzoltó Egyesület elnöke, aki az autó beszerzését és műszaki vizsgáját intézte, elmondta, hogy ez a gép egy 2 500 literes tartállyal van ellátva, de a szivattyúja percenként 1 800 liter vizet képes fecskendezni. Négykerék meghajtású, amely lehetővé teszi, hogy bármilyen terepen fel tudjon kapaszkodni. Ez nagyon fontos, hiszen emlék-

szünk a 2015-ös bükkhavasi tüzesetre, amikor sajnálatos módon leégett a menedékház. A tűzoltó autót vontatni kellett, hogy ki tudjon kapaszkodni és csak a tűz lokalizálására volt lehetősége. A dupla kabinos utastér 6+1 személy részére biztosít ülőhelyet.

Radu Lăzăroiu igazgató úr is elismeréssel beszélt az önkéntes tűzoltók tevékenységéről, akik nemcsak megfékezik a tüzet, mint a hivatásos tűzoltók, hanem el is oltják. Közelebbről is meg lehetett tekinteni az újnak számító autót.

A 120 éves önkéntes tűzoltó alakulatnak ez a harmadik tűzoltó autója, amit kapott vagy vett a város az elmúlt három évtizedben (Magirus és egy Mercedesz). A köszöntőket egy rövid állófogadás követte, majd a résztvevők a Reménység étteremben fehér abrosz mellett töltötték a délutánt.

Farkas Aladár

RÉZHÚRON PENDÜLTÜNK

fotó: Móga Attila

Higgyen nekem, nincs is más,
Mint az egymásra találás,
Valami szívet melengető
Muzsika dallamára.
Két kéz összekulcsolódik,
Hogy az egyik pár láb megérzi,
Hova lép a másik.
Utána megy, bárhova is vezet ez a mozdulat.
Utánamegy, mert azt hiszi,
Innen már röpködés lesz minden lejtésből
és minden fordulatból.
S ki tudja, talán
Tényleg röpködés ez már.

A Háromszék Táncegyüttes szeptember 13-án rendhagyó produkciójával látogatott el városunkba. A Hármashatártól megtartott rendezvényen egy valóságos folk-kiránduláson utazhattuk végig Erdély kies tájait.

A fenti idézettel hirdett előadás közepontjában valóban az egymásra találásból született repülés áll „valami szívet melengető muzsika dallamára”. Az érdeklődők ugyanis egy olyan darabon vehettek részt, amely nemcsak a férfi-nő egymásra találását mutatja be, hanem ahol a népzene a népdallal és néptáncal összefonódva Bukovinától, Székelyföldről át a Felső-Maros mentén és Mezőségen

keresztül egész Kalotaszegig röpteti el a nézőt. Ezt a vidékeken átívelő egymásba fonódást a Heveder zenekar primása, Fazakas Levente vezényelte hegedűjének rézhúrjain, e központi elem lett a műsor címadója is. A felsorolt régiókon kívül a zenekar, valamint Erőss Judit bukovinai és szováti népdalokkal, Fazakas Albert pedig gyergyói cimbalommuzsikával csábított további tájegységekre. Csak úgy pörögtek és röpködtek a szemetelket gyönyörködtető viseletek a társulat kis létszámú tagjaival együtt a marossárpataki, magyarózi, mérai valamint az örkői cigány néptánciskából merített produkció alatt. A járványhelyzetre való tekintettel az előadáson nem vett részt a teljes tánckar, mégis nagyot dobbanhatott a borszékiek szíve, amikor városunk szülőiteit, Gidró Rolandot és Svinyuk Sándort is felfedezték a színpadon. A nem is olyan rég még a helyi Czifrasarok csoportban táncoló ifjak a hivatásos előadóművészek között is kivágták a rezet, megmutatták, mi a székely virtus! Természetesen az előadás végén a jól megérdemelt vastaps sem maradt el.

Úgy gondolom, a szédítő előadás után a jelenlevők a Háromszékekkel közösen vallhatják: „a tánc a lélek nyelve, sokan tudjuk, a néptánc egy közösséggé erősödött léleknyelv, az erdélyi páros táncaink a férfi és a nő örök viszonyának természetéről vallanak.”

Móga Renáta

SZEPTEMBERI TANÁCSHATÁROZATOK

A COVID-19 vírus szorításában még mindig online folynak a tanácsülések. Ebben a hónapban a következő határozattervezetek kerültek napirendre, illetve elfogadásra:

A 69-es határozattal elfogadtuk az új Kezelőközpont Zonális Területrendezési tervét.

A 70-es határozat elfogadásával egyetértettünk az új víz- és szennyvíz árának emelésével. Az ivóvíz ára 4,33 lej + ÁFA, a szennyvíz ára 3,90 lej + ÁFA köbméterenként.

A 71-es határozat eltörli a Bors-villa tulajdonosára kirótt büntetést, lévén, hogy elvégezték a szükséges javításokat.

A 72-es határozattal módosult a borbélyhasználati díja: 12 éves korig a gyerekeknek 7 lej, a felnőtteknek 12 lej az egyszeri használat.

A 73-as határozattal elfogadtuk Benkes Zsolt lemondását a tanácsosi tisztségről.

A 74-es határozat alapján újabb négy

hónappal meghosszabbodott az AVE Huron cég személyszállítási szerződése. Az ár változatlan.

A 75-ös határozat elfogadta a Polgármesteri Hivatal saját apparátusának jegyzékét.

A 76-os határozat elfogadta a helyi költségvetés módosítását. Az ÁFA visszaosztásból kaptunk 500 ezer lejt, amiből 310 ezer lej kell térkövezésre, aszfaltozásra, 120 ezer lej a sportpálya új létesítményeinek a tervezésére. 50 ezer lej városfejlesztésre és 20 ezer lej a Reménység szabadidős park kivitelezésére.

A 77-es tanácshatározat jóváhagyja 1024 köbméter fa licitálását. Az indulási ár a fa minőségétől függően 52-234 lej között van.

Szeptember 23-án még egyszer, utoljára összehívták a leköszönő tanácsot, ahol újabb három határozatot fogadtunk el.

A 78-as határozat a gyorssegélyek kiutalásának módszertanát és kritériumrendszerét

szabályozza. A Flüei Szent Miklós Gyermekotthon lakóinak, de nemcsak, hanem minden más rászorulóknak is (természeti csapások károsultjai, nehéz anyagi helyzetben lévők, beteg, orvosi kezelésre, műtetre szoruló, haláleset stb.) 70-2000 lej közötti segítyt juttatnak. A részletes tájékoztatás megtalálható a Polgármesteri Hivatalnál.

A 79-es határozattal egyetértettünk. Ennek értelmében egy Stadion utcai 26,732 négyzetméteres terület átvételéről van szó, ami bekerül a város tulajdonába.

A 80-as határozattal elfogadtuk a város közvilágításának modernizálását célzó tenderfűzetét.

Ezennel a jelenlegi összetételű tanács és vele együtt a krónikás befejezte működését.

Farkas Aladár

Köszönjük a krónikás, Farkas Aladár eddigi pontos, precíz munkáját! [a szerk.]

BOGRÁCSFESZTIVÁL MÁSKÉNT

fotó: Moldovan George

Az idei év felborította az eseménynaptárunkat. A COVID-19 miatt nem lehetett megszervezni sem a Borszéki Napokat, sem a Nostalgia-fesztivált, pedig ezek a hagyományos események mágnesként vonzották a borszékieket.

A Bográcsfesztivál megszervezése is az utolsó pillanatig kérdéses volt, nem lehetett tudni, hogy a Megyei Egészségügyi Igazgatóság engedélyezi-e? Engedélyezte, de nem lehetett tömegrendezvény, lévén, hogy maximum 500 személy vehetett részt. Így a főzést, ami végül is fő attrakció, nem lehetett a Sípályán kivitelezni, hanem az éttermekben kapott helyet: Faló, Favorit, Montana, Reménység, Riki és a Hegy barátai (Oprea Mircea és társai). Mindenhol legalább száz ember részére főztek finomabbnál finomabb bográcsos ételeket.

A kulturális rész is változatos volt: láttunk fotókiállítást, kettőt is. Egy természetfotó kiállítást az Agerpres jóvoltából a Faló étterem mellett, és egy másikat a Riki-étterem teraszán, ahol a vendégek egy rövid Borszék-

ismertetőt is kaptak Mik József és jómagam részéről. Filmet is lehetett nézni a Bukaresti Magyar Kulturális Intézet jóvoltából. A Codex együttes barokk és reneszánsz zenével, Emeric Imre folk műsorral, Filip Zsombor klasszikus gitárral szórakoztatta a közönséget.

A turisztikai konferencia helyszíne a Favorit étterem volt, ahol Szabó Károly, az ADI igazgatója tartott egy tájékoztatót, meg-

hallgatva a borszéki panziósok gondjait-bajait is. Volt megbeszélés a turizmus jövőjéről Cristoph Promberger német biológussal.

Nem hiányoztak a sportesemények sem. A Montana panzió sakkversenyt szervezett. A hegyi terepfutóversenyre 63-an neveztek be. A borszékiek közül Fokt Gabriella (3. helyezés), Fokt Lucian (2. helyezés), Fodor Loránd (5. helyezés) és Radeanu Nicolae (4. helyezés) vettek részt. A tájfutó versenyen 20-an jelentkeztek. Voltak profi versenyzők, és amatőrök. Köztük két borszéki is: Mik Melisza (első hely) és Prezsmér Viktor (második hely). Gratulálunk az elért eredményekért! A kerékpár szerelmesei vasárnap egy kerékpár túrán vettek részt.

A rendezvény fő szervezői a Secvente Egyesület (Dan Burlac filmproducer) és a Borszéki Önkormányzat. Besegítettek a Borszéki Hegyimentők és önkéntesek. Elmondható, hogy az érdeklődők egy családcentrikus fesztiválon vehettek részt, aminek az időjárás is kedvezett. Az események a járványügyi intézkedések tiszteletben tartásával zajlottak.

Farkas Aladár

fotó: Farkas Aladár

EZÚTTAL IS MIK JÓZSEFNEK SZAVAZTAK BIZALMAT A BORSZÉKIEK

A négy évvel ezelőtti megközelítő részvétellel zajlott le vasárnap a helyhatósági választás Borszákon. A szavazatszámlálás után kiderült, Mik József polgármester folytathatja munkáját a település élén.

A vasárnapi voksoláson 1110 személy adta le voksát, ez 48,13%-os részvételt jelent, ami kevéssel marad el a 2016-os részvételtől,

amikor is a szavazók 54,5%-a jelent meg az urnák előtt.

Az eredmények a következők:

- Polgármester választás:

Mik József (RMSZ) 73,59% (797 szavazat)

Bara Szabolcs (EMSZ) 18,65% (202 szavazat)

Kokora György (RAP) 7,76% (84 szavazat)

- Önkormányzati testületi választás:

RMSZ 7 mandátum (60,90%, 676 szavazat)

EMSZ 2 mandátum (10,81%, 120 szavazat)

PNL 1 mandátum (8,82%, 98 szavazat)

PSD 1 mandátum (10,54%, 117 szavazat)

A választói kerület által kiállított jegyzőkönyveket a város honlapján tanulmányozhatják.

Rédai Botond

SZOMSZÉDOLÁS

Szeptemberben is szomszédoltunk, még mindig Udvarhelyszéken, hiszen bőven akad itt még látnivaló. Most Székelylengyelfalvára, a Nyikó mentére, Székelyszentlélekre valamint Farkaslakára kalauzoljuk a tisztelt olvasót.

Még mindig Hargita megyében, Szejkefürdőt elhagyva Parajd felé, pár km után Székelylengyelfalvára tér el az út. Kanyarodjunk mi is! Egy völgyben megtett, kanyargós út vezet Lengyelfalvára, Orbán Balázs szülőfalujába. Nem kimondottan turisztikai nevezetesség, de aki szeretné megismerni szűkebb hazáját, a Székelyföldet, legalább egyszer felkeresi ezt a kis falut, ahol a nagy székely, Orbán Balázs született.

A kúria, a szülői ház szépen felújítva, iskolának ad otthont. Falán az emlékezés és kegyelet márványtáblái. Megilletődve álltunk az épület előtt, és arra a nemzetének és székely népének elkötelezett hazafira gondoltunk, aki Orbán Balázs volt. Egész életét, munkásságát, vagyonát a székelyek szolgálatába állította. Főműve, a „Székelyföld leírása” a mai napig forrásmunka a szakembereknek. Székelykeresztúron kollégiumot alapított. Szerény ember volt: bárói rangját soha nem használta, országgyűlési képviselőként a vonaton má-

sodosztályon utazott, bár joga lett volna az első osztályra (a hazának van mire költeni a pénzt – nyilatkozta, mikor rákérdeztek!).

Elkészültek a fotók, és visszatértünk a fő útra, de nem sokáig. Bogárfalván ismét eltértünk, ezúttal jobbra. A Korondi-medencét és a Nyikó mentét uraló Krisztus szobrot céloztuk meg. (A helybeliek pléh Krisztusként emlegetik.). Személyautóval is járható út

vezet fel a hegytetőre, ahol felállították a 22,5 m magas, acélból készült Jézus Szent Szíve kilátót/szobrot. Zavaczki Walter Levente munkája, 2013 augusztusában szentelték fel. Azóta a környék nevezetessége. A Jézus szobor fejébe csigalépcső és létra vezet, a kilátás megéri a fáradságot! A tériszonyban szenvedők kihagyatják, a kilátó lábánál is gyönyörű a látvány.

Miután felmentünk a dombtetőre, szerteszét néztünk, és közelebb éreztük magunkat az éghez, visszatértünk az országútra. Székelyszentléleken (ugye, milyen szép helység-név?!) egy pillantást vetettünk a jobb oldali tájházra. (Érdemes meglátogatni, igazi időutazás. A havasalji falusi élet, háztartás kelleit gyűjtötték össze. Már csak filmekben, múzeumban láthatunk hasonlót.)

Farkaslakán tisztelgünk Tamási Áron sírja előtt, és meglevenedni látjuk Kányádi Sándor híres verssorait: „Kívánhat-e ember többet/derékaljnak szülőföldet,/s két cserefa tömött ágát/szemfedőnek?” Megcsodáljuk a Szervácusok-készítette bazalt síremléket, melyen a Tamási-figurákat, szereplőket véste kőbe a két szobrász. Kőbe véssett emlékezet. Mi vesszük a szívünkbe!

Jó utat kívánok!

Kolbert Tünde

LÉLEKMELEGÍTŐ: Félelmeinkről

Induló rovatunkban Márton József, katolikus pap olyan témákat jár körbe, gondol végig velünk közösen, mely minden-napi életünket érinti, elanyagiasodó(tt) világunkban lelkivilágunk ápolását szolgálja. Elsőként egy nagyon aktuális, mély érzést, a félelmet járja körül.

Honnan a félelem az életünkben, amely betölti napjainkat és a mostani időkben még inkább részese hétköznapijainknak? A félelem mindenki által ismert és megtapasztalt érzés, amely kezdetétől végigkíséri az emberi életet. Művelt vagy tanulatlan, jómódú vagy szükségben lévő, idős vagy fiatal, fehér vagy színes bőrű – minden ma élő ember fél, mert a félelem, mint alapérzés része a mindennapi életünknek. „A félelem létünk egyik alapté-

nye, a „beszűkülés”, a fenyegetettség és a belső magárahagyatottság meghatározhatatlan érzése.” – fogalmazza meg Theodor Bovet, a Félelem és elrejtettség című könyvében. Az emberi élet mindenki számára egy olyan járatlan ösvény, amit születésünktől kezdve a halálunkig soha nem láthatunk be előre, ezért a ránk leselkedő bizonytalanságok miatt félelmetes. Akkor még inkább, amikor újabb és újabb ismeretlen rémet állít eléink az adott kor, mint napjainkban.

A Bibliából, a teremtés történetből megtudhatjuk, hogy Isten az embert nem félelemre teremtette, hanem vele való közösségre, harmóniára. Isten elgondolása szerint más lenne az életünk, ha az ember megmaradt volna a vele való szeretetközösségben.

Az első emberpár egy mély hit-bizalmi kapcsolatot működtetett Istennel, a bűnbe-esés következtében azonban kikerültek az isteni alárendeltségből, a hit és bizalom helyébe beköltözött szívükbe a félelem. Kikerültek Isten védelme alól, és egy negatív alárendeltségbe sodródtak, amit az ember félelemmel él meg. A negatív alárendeltség miatt egy belső szorongás lett úrrá rajtuk, a megváltatlanság, az Istentől való elszakadás miatt. Ez a belső szorongás, amit a pszichológia összorongásnak nevez, átkerült az egész emberiségre is. Az embernek az Éden után a látható világ lett a valóság, ami azt eredményezte benne, hogy megváltozott az identitása, módosult az önazonossága és átférmálódott az öntudata.

(folytatás az 5. oldalon)

A KORONAVÍRUS ÚJ ÚTRA TERELI AZ ISKOLAI OKTATÁST

Az idei tavasz hosszú ideig beivódik az oktatással foglalkozó szakemberek emlékezetébe, és nem is múlik el nyomtalanul. A koronavírus terjedése miatt meghozott szigorú intézkedések egyike volt az oktatás átállítása digitális munkarendre. Ebben a veszélyhelyzetben ez volt a lehető legjobb döntés. Az oktatás ezáltal nem állt le, a tanulóknak nem kellett évet halasztaniuk, és láthattuk, hogy a vizsgák is lezajlottak. Természetesen azt nem lehet kijelenteni, hogy mindez zökkenőmentesen valósult meg, és úgy zajlik napjainkban is. Kevesebb mint egy hét alatt valami olyasmit kellett megvalósítani az oktatásban, amit addig még nem csináltunk. Ez a váratlan és kényszerű átállás minden résztvevő erejét és figyelmét maximálisan igénybe vette és veszi. Összességében elmondhatjuk, hogy a kezdeti vadhajtások és ügyetlenkedések ellenére a dolgok a helyükre kerültek, és folyik az oktatás. A legnagyobb kihívást az jelentette, hogy nem volt „recept”, nem volt kipróbált jó megoldás.

Az első nehézség, amellyel szembetaláltuk magunkat, hogy milyen eszközökkel oktassunk, milyen eszköztárral rendelkeznek a tanáraink és a diákjaink. Erre nem voltak felmérések, nem volt tesztelt és betanult technológia. Mindenkinél meg kellett találnia a kommunikáció, a tananyagátadás és a számonkérés csatornáit, eszközeit, amelyeket nemcsak felfedezni, hanem rövid időn belül alkalmazni is kellett. A sokféle megoldás mára már kezd letisztulni. Az biztos, hogy a technikai háttérrel alaposan elemezni kell. A hagyományos pedagógiai módszerek nagy részét az új digitális környezetben nem lehet

fotó: Mőga Attila

alkalmazni.

Az elmúlt időszakban rájöttünk arra, hogy a kevesebbet, de azt játékosan elv hatékonyabb. Nem lehet óriási mennyiségű tananyagot átadni, mert a tanulás során akár a duplájára is nőhet a ráfordított idő és energia. A pedagógusoknak meg kellett fogalmazniuk, hogy mi az, ami most átadható. A jó időbeosztás, a belső motiváció fejlesztése, a hatékony egyéni tanulási szokások kialakítása, a mások iránti felelősségvállalás mind olyan tevékenység, amelyet most lehet megtanítani és fejleszteni.

A tanárok helyzete is megváltozott. Nem lehet csupán a több évtizedes tapasztalatra, gyakorlatra támaszkodni, a digitális környezetben úgy kell megoldani és megszervezni a pedagógiai munkát, hogy nem készülünk fel rá. Valljuk meg őszintén, a pedagógusok digitális kompetenciája is széles skálán mozog. Mindezek ellenére óriási energiák szabadultak fel. A megnövekedett felkészülési és tervezési idő sokszor egész napra a

számítógéphez kötötte a tanárokat. Úgy kell összeállítani a feladatokat, hogy azok segítsék a tanulók ismereteinek bővítését, önállóan tudjanak dolgozni, és ne is terhelje őket túl.

A mostani helyzet kihívás a diákoknak is. Sokkal önállóbb munkát várunk el tőlük, mint valaha. Ez elsősorban a legkisebbeknek okoz problémát, tőlük nem várható el a teljesen önálló munka. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a diákok döntő többsége együttműködő, és próbálja teljesíteni a számára kirótt feladatokat. A diák társakkal a személyes kapcsolattartás sokuknak hiányzott. Bízunk benne, hogy a csoportos közösségi, sport- és művészeti tevékenységekkel kapcsolatban a járvány utáni időszakban is megmarad a motivációjuk.

Az oktatás digitális munkarendre történő átállásával a legnagyobb kihívás a szülőket éri, különösen a kisgyermekes családokban. A szülőknél kell összegyűjteniük a tananyagot, elkészíteni az időbeosztást, amelyet be is kell tartatni a gyermekekkel, majd a házi feladatokat vissza kell küldeni. Mindezt sok esetben úgy, hogy mellette még dolgozniuk is kell.

Összességében látható, hogy a sok nehézség ellenére minden szereplő keresi a megoldást és az együttműködés lehetőségét. A szakma számára pedig a legfontosabb, hogy mielőbb elkezdje elemezni és újratervezni az oktatás minden részletét.

Az erőfeszítések, amelyeket a járványhelyzet kényszerített ki, olyan tanulságokat és tapasztalatokat hoztak, amelyek segítenek minket a felkészülésben és a felkészítésben.

Ez nem csupán a jelen problémája, hanem meghatározóan befolyásolja a következő évtized oktatásának fejlesztését is.

Kovács Júlia

(folytatás a 4. oldalról)

A nyugalomból való kikerülés következtében az ember életében megszakadt Istennel való kapcsolata, a félelem fogságába esett, és a bűn, a betegség és a halál fenyegetettsége alatt éli az életét.

Korunk embere talán sokkal inkább fél a másik embertől – vagy éppen önmagától, mint Teremtőjétől. Nagyon sok módon tör be az életébe a félelem, sok-sok formát öltve. Az alkalmazott fél, hogy elveszíti állását. A

vállalkozók félnek, hogy a válság tönkreteszi a cégeiket. A tinédzser fél a bizonytalanságtól. A szülők félnek, hogy mi lesz a gyermekükkel ebben a bizonytalan, megváltozott világban. Rettegünk, hogy hogyan bírjuk ki mások kritikáját. A liberális társadalom gátlástalansága a kizsákmányolás és istentelenség kísérőjeként egy egész kultúrkört kezd el rettegetben tartani.

Egy börtönnaplóban ez áll: „a múltban

csalódtam, a jelent utálom, a jövőtől borzadok.” Igen, az ember már nem is egyszerűen élőlény, hanem féllőlény.

Kérdés az, mit kezdek félelmeimmel? Meg kell értenünk, és ebben a mai helyzetben még inkább, hogy mások hibáztatása a legkönnyebb és egyben a legolcsóbb megoldás, amit az ember megtehet. Ennél azért többre érdemesült a ma embere is. Vagy mégsem?

A pap

KÖNYVAJÁNLÓ: Adalékok Borszék történetéhez

Településünk egy újabb, hiánypótló leírással gazdagodott Farkas Aladár *Adalékok Borszék történetéhez* című kötetével. A szerző idén megjelent könyve több aspektusból mutatja be városunkat a kezdetektől egészen napjainkig.

„A borszékiek egy átfogó településtörténetet olvashatnak. Betekintést nyernek a település gazdasági életébe, nyomon követhetik az infrastrukturális fejlődését. Kronológiai sorrendben követhetik az oktatás és művelődés alakulását, az egészségügyi és szociális ellátást. A sport, illetve a civil és politikai szervezetek tevékenysége is nyomon követhető. Az utolsó alfejezetben megismerhetjük azokat a személyeket, személyiségeket, akik Borszákon születtek, vagy itt dolgoztak éveket, évtizedeket és már nincsenek közöttünk.” – áll a kötet előszavában. A 20 fejezetből álló kötet valóban egy árnyalt, színes képet fest Borszékéről.

Az első fejezetben a település fekvéséről, éghajlatáról, vízhálózatáról, növény- és állatvilágáról, valamint az altalajkincseiről szerezhethet hasznos információt az olvasó.

A második fejezetben a lakosság összetételét, számbeli alakulását követhetjük nyomon, mely adatokat táblázatok rendszereznek. Kiderül, hogy a településre eredetileg két irányból (a Gyergyói-medence felől és Moldvából) települtek be, majd Csehországból, Sziléziából, Lengyelországból, Steiermarkból és Bajorországból érkeztek az üveggyárhoz és szénbányához munkások, akik később elmagyarosodtak. A fejezet magyarázatot ad egy napjainkban is élő közhiedelemlre, miszerint a település alsó medencéje falunak, felső medencéje városnak tekintendő. Ez a megkülönböztetés a kezdetekig vezethető vissza, amikor is Alsó-Borszákon

község, Felső-Borszákon pedig fürdőtelep létesült, napjainkban azonban a két medence összefonódott, egy közigazgatási egységet képez.

A harmadik fejezet a hitélettel foglalkozik. Megtudjuk, hogy az első kápolnát 1847-ben gr. Lázár László építtette, majd 2019-ig nyomon követhetjük az egyházi élet alakulását, megismerve településünk hitéletének fontosabb állomásait, személyiségeit.

A következő hat fejezet Borszékét a történelem tükrében mutatja be, az 1848-1849-es eseményektől a második világháború utáni eseményekig. Évszámokra lebontva, a történelem alakulása szempontjából fontos személyiségeket megemlítve, néhány anekdotával megspékelve igazi krónikát olvashatunk.

Ezt követően a gazdaságról és mezőgazdaságról kapunk részletes információkat. Végigkövethetjük a borvízpalackozás, szén- és kőbányászat történetét, valamint azt is megtudhatjuk, hogy vízimalmok és vízi fűrészek is működtek településünkön.

A 12. fejezet az infrastruktúrát, a 13. a közigazgatást, testvértelepülési kapcsola-

tokat, a 14. pedig az oktatás történetét taglalja egészen napjainkig.

A következő fejezet igazi csemege: majdnem száz oldalon keresztül a művelődésről, néprajzról kaphatunk színes információkat. Először egy népi kalendárium vezet bennünket körbe az év jeles napjain, majd a családi eseményekről, többek közt a kalákáról olvashatunk. De találunk itt Kulturális krónikát is, valamint a Művelődési Ház történetébe, működésébe is bepillantást nyerhetünk. Szó esik előadásokról, alkotótáborokról, néptáncról, könnyűzenéről, operáról, Nők klubjáról, kórus- és fúvós-mozgalomról is. Ebben a fejezetben kapott helyet a Borszékéről szóló versek gyűjteménye, melyek közül kiemelném Kelemen János: Borszék (1830), Jakab Ödön: Főkút (1904), Kamenitzky Antal: Borszék ünnepére (1999), Ungreanu Katalin: Tóninak (2018) című költeményeket.

Ezt követően a település egészségügyi és szociális ellátását ismerteti, majd az idegenforgalomba, fürdőéletbe enged bepillantást. Természetesen a sportélet sem maradhat el, aminek egy külön fejezetet szentelt a szerző. Kronologikusan nyomon követhetjük a labdarúgás, síélet, asztaltenisz, sakkélet, küzdősportok (hogy csak néhányat említsek) alakulását településünkön. Végezetül a politikai és civilszervezeteket valamint a település neves szülöttait és tisztségviselőit mutatja be a szerző.

Ebből a summázatból is kiderül, hogy egy részletes, több aspektusból bemutatott leírást tarthat kezében az olvasó, ami úgy rögzíti a különböző eseményeket, tényeket, hogy szórakoztat is. Ajánlom szeretettel, jó olvasást kívánok!

Móga Renáta

AZ ÉREM KÉT OLDALA

Hogyan lehetséges, hogy egy havilapban, egy frissen közölt cikk tartalmára azonnal válasz érkezik még az adott számban? – tehetik fel a tisztelt olvasók (jogosan) a kérdést. Mielőtt válaszolnék a feltett kérdésre, engedjenek meg egy kis médiaelméletet Bene Zoltánné Pusztai Virág, a Szegedi Tudományegyetem tanára nyomán.

A magyar média, médium kifejezés a latin medium 'közép, középpont; közvetítő' jelentéssel bíró szóból származik, többes száma: media. (Ehhez magyar nyelvterületen egy nyelvészeti vita is kapcsolódik, miszerint egyes nyelvészek helytelenítik a médiák alakot mint többes szám használatát, mondván, hogy a média önmagában többes számú jelentéssel bír; mások szerint a kifejezés már meghonosodott, így bátran lehet többes számban is használni.)

(folytatás az 7. oldalon)

EGYÜTT A KÖZÖSSÉGÉRT

Erdélyi Római Katolikus Nőszövetségek 21. konferenciája, Hídeg 2020 aug. 24-26

Az Erdélyi Római Katolikus Nőszövetségek Egyesülete (ERKNE) egy jelenleg országosan, három egyházmegyében működő szervezet. 40 római katolikus, valamint 1 görög katolikus egyesületet tömörít egybe, amelyek közül az egyik városunkban működik. A tagok képviselői évente, különböző településeken találkoznak, ahol tapasztalatot cserélnek, élményeket gyűjtenek. Az idén augusztus 24-26. között került erre sor, Hídegben.

(folytatás a 8. oldalon)

(folytatás a 6. oldalról)

A fogalom tartalma több módon is értelmezhető: szűkebb értelemben a sajtóban, a rádióban, a televízióban, a világhálón létrejött nyilvános tartalmak összességét; tágabb értelemben pedig az információ rögzítésére, közvetítésére használt eszközök összességét jelenti. Több célja lehet: tájékoztatás, ismeretterjesztés, szórakoztatás, fórum biztosítása társadalmi párbeszédhez, kultúrákövetés, közízlés-formálás, dokumentálás.

Nem túlzás azt állítani, hogy a médiát a tájékoztatás, az információ átadása hívta életre, hiszen az embereket mindig is érdekelte mi történik szűkebb vagy tágabb környezetükben. Kr. e. 40 ezer évvel kialakult a beszéd, majd Kr. e. 4 ezerben az írás is, mely lehetőséget adott az információ tartós, időtálló rögzítésére. A könyvnyomtatás megjelenéséig énekmondók, hírvivők jártak városról városra, hogy továbbadják a híreket, de nem ismeretlenek a hírlapok sem, hiszen már az ókori Rómában megjelent az Acta diurna Urbis – A város napi közleményei kéziratos lap. Johannes Gutenberg találmányai (1453 – kézzel szedett nyomda) által lehetővé vált az írott információ gyorsabb és könnyebb sokszorosítása. Az első nyomtatott újságlevelék a könyvnyomtatás feltalálása után 20-30 évvel jelentek meg. A XIX. századtól kezdődő technikai fejlődés lehetővé tette a tömegek széles körű megszólítását. Kialakult a tömegkommunikáció a „filléres sajtó”-nak (Amerikában a sajtótermékek nagy példányszámban jelentek meg, amelyeket jutányos áron, mindössze egy fillérért kínáltak az árusok), rádió-
nak, televízió-
nak köszönhetően. Megjelenik

az információhoz való jog fogalma. 1969-ben, a hidegháború idején, kialakul az internet, a '90-es évek elején széles körben is elterjed, és azóta olyan ütemben változik, hogy minden erre vonatkozó számadat pár hónap alatt elavultnak minősül. Napjainkban körvonalazódik az újmédia fogalma is, mely kifejezés olyan internetes szolgáltatások gyűjtőneve, amelyek elsősorban a közösségre épülnek. Korunk technikájának köszönhetően az információ félelmetes gyorsasággal tud terjedni. (Gondoljunk csak a webkamerára, mely segítségével az adott pillanatban meg tudhatjuk, hogy mi történik a világ másik felén.)

Legyen szó írásban, hangban vagy mozgóképen testet öltő hírről, vannak bizonyos alapelvek, amelyek betartása mindenütt a világon elvárás. Ezek a következők: objektivitás, pártatlanság, ténytyszerűség. A híradásoknak a közösség egészét kell szolgálnia, meg kell jeleníteniük a vélemények sokrétűségét. Nyilvánosságot kell biztosítani minden jelentős társadalmi tevékenységnek, megmozdulásnak. A hírek megfogalmazása nem sértheti a polgárok meggyőződését, kerülni kell a minősítő jelzőket. A hírekben szereplő személyek faji, vallási, nemzeti hovatartozására csak akkor szabad utalni, ha ez a tájékoztatás kikerülhetetlen eleme. Az egyes témákban minden érintett személynek és intézménynek meg kell adni a lehetőséget véleménye, álláspontja kifejtésére. Valamennyi elérhető, megbízható információs forrást igénybe kell venni. A forrást, kivételes esetektől eltekintve meg kell jelölni. Megengedhetetlen a való-

ságban össze nem tartozó hírek manipulatív egymás mellé szerkesztése. Minden fontos hírt a lehető legrövidebb időn belül közölni kell. A másodközlésért is felelősséggel tartozunk, kerülni kell a megbízhatatlan forrásokat. Hírt visszatartani csak indokolt esetben szabad (pl. embargó, hírzár, balesetekkel kapcsolatos szabályok esetében). Tárgyilagosság. Pontosság. (Pulitzer mondta: a sajtónak a pontosság olyan, mint a nőnek az érény!)

A Források Borszék város havilapja, s mint ilyen nemcsak nyomtatott formátumban jut el a tisztelt olvasókhoz, hanem a világhálón is böngészhetik hasábjait. Havonta tájékoztatja a nyilvánosságot (határon innen és túl) az aktuális eseményekről, dokumentálja azokat, közvetíti a város kulturális életét, lehetőséget biztosít a társadalmi párbeszédnek, valamint (lehetőségéhez mérten) szórakoztat. Feladata, hogy az adott témákat árnyaltan, objektíven, tárja a nyilvánosság elé, amelyből az olvasó saját magának von(hat)ja le a következtetéseket.

Lapunk a fentieket figyelembe véve, pártatlanságát megőrizve mindenkinek lehetőséget biztosít kortól, nemtől, nemzetiségtől, vallástól, politikai nézettől függetlenül arra, hogy ha személyek vagy csoportok egy híradás kapcsán megtámadva vagy megszólítva érzik magukat, a híradás aktualitásában válaszoljanak, reflektáljanak.

Egyszerűbben: még lapzárta előtt minden konkrét megszólított lehetőséget kap a válasza, hogy így egy árnyalt, több nézőpontos, aktuális híradás kerüljön nyilvánosságra.

Móga Renáta

(folytatás a 7. oldalról)

Szervezetünk mottója „Hitben, szeretetben és jóra való törekvésben együtt.”

Ahogy már 7. éve tevékenykedünk a szűkös lehetőség szerint, az elvárásoknak megfelelően, ezután is szeretnénk, hogy közösen segítsünk ott, ahol szükséges.

Covid vagy vírus, mindegy hogy nevezük, ez van. Viszont karácsony így is úgy is lesz! Mi pedig a karácsonyi csomagokat szétszétva minél több embernek a szemé-

ben szeretnénk látni az örömet.

Jó látni, ha valaki egy őszinte köszönetet mond. Nem is várunk ennél többet, mert amit teszünk, azt tiszta szívvel, őszintén, a közösségért tesszük.

Erdélyben 40 csoport működik és minden évben az ország valamely részén, városában találkoznak. Beszámolót tartanak az elmúlt év eseményeiről, ötletekkel és jó tanácsokkal látják el egymást. Az idei

találkozó Gyimesben volt augusztus utolsó hetén, amit a fénykép is igazol.

Szeretnénk, ha városunkban működő szervezetünkhöz még jelentkeznének tagok (fiatalok is), akik velünk együtt folytatnánk ezt a tevékenységet.

Ha valaki jelentkezni szeretne, azt lelki vezetőnk, Márton Józsefnél teheti meg.

Köszönjük.

Tisztelettel,

Antal Erzsébet

HIRDETÉS

Az ingatlan a legértékesebb tulajdonunk. Miért jó ingatlanügynökséghez fordulni?

Azért mert biztonságos, mivel kiszűrjük a komolytalan vásárlókat és eladókat, így nem a jegyzőnél derül ki, hogy az ingatlan papírjai nincsenek rendben, és nem lehet átírni az ingatlant.

Kényelmes, mivel az ügyfeleket megkíméljük a fölösleges bürokráciától, időt és pénzt takarítunk meg az ügyfeleknek azzal, hogy nem terheljük fölösleges költségekkel, valamint a nap 24 órájában az érdeklődők rendelkezésére állunk. Az információt széles körben, szakemberek segítségével terjesztjük.

Kinek nem javasoljuk a szolgáltatásainkat?

Elsősorban azoknak, akik mindenhez is értenek, és ők majd jobban meg tudják oldani, illetve azoknak sem, akik nem rendelkeznek a megfelelő iratokkal. Az utóbbiakat azonnal kizárjuk. Továbbá azoknak sem ajánljuk, akik nem szeretnek

egy szolgáltatásért fizetni, valamint azoknak sem, akiknek meggyőződésük, hogy egy varázslót bízhatnak meg, hogy jóval a piaci ár fölött adja el az ingatlanjukat.

Miért a WELL? Mert egy helyi, az egész Székelyföldet átfogó irodahálózattal rendelkező vállalkozás, ami 12 településen és 8 városban jelen van, a legutóbbi iroda Borszéken nyílt meg. Tevékenységünk kiterjed Hollósarka, Holló, Gyergyótölgyes valamint Durău helységbe, és továbbra is szeretnénk bővíteni. Részt veszünk a felmerülő problémák megoldásában, nemcsak megmutatjuk az ingatlant, hanem a teljes átírási procedúrát is vállaljuk.

Minden kedves ügyfelet és érdeklődőt szeretettel várunk!

Forduljon bizalommal a WELL ingatlanügynökséghez!

Program

Hétfő 9 - 13 / 14 - 17

Szerda 9 - 13 / 14 - 17

Péntek 9 - 13

Fazakas Csaba
Tel 0755829693 .

Játék

Az augusztusi számban megjelent feladvány megoldása:

1Vh6+!-Kxh6

2Bh4++-Kg7

3Fh6#

Megoldás: Vodă Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a turism.borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

Fehér lép és nyer!

Anyakönyvi hírek

Vild Barnabás 2020.07.09

Lucaci - Koreh Denisa- Izabella 2020.09.15

Lucaci-Koreh Radu - Alexandru 2020.09.15

Illyés Adél-Olivia 2020.08.14 Gratulálunk!

Elhalálozás

Antonescu Octav 1956.07.07 - 2020.09.28

Czimbalmos Erzsébet 1938.08.06 - 2019.09.10

Váradi József-Gyula 1990.02.10 - 2020.08.16 Őszinte részvétünk!

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Móga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Fazakas Mihály Emese, Farkas Aladár, Ferenczy József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédei Botond

Számitógépes szerkesztés: Móga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

A megjelent cikkek tartalmáért az aláíró személy a felelős.